

אייר התשע"ח

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

הענווה כמדבר כמפתח לקנין תורה

לפרשת במדבר (על פי שיעורים של הרב זמיר והרב קשתיאל)

1. מדרש רבה: לעשות זכרון כמעשה.
12. בבלי מנחות (מג, ע"ב).
ראייה מביא לידי זכירה, זכירה מביאה לידי מעשה
13. ירושלמי פאה פ"א, מ"א: "גמילות חסדים שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה"
14. שמות ט"ו, יג: "נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעדך אל נוח קדשך"
15. ילק"ש, פרשת בשלח רנא: "נחית בחסדך זו גמילות חסדים, נהלת בעדך זו תורה"
16. מסכת פאה (פ"א מ"א): "ותלמוד תורה כנגד כולם"
17. במדבר כ"א, ט"ז-כ: "אז ישיר ישׂראל את השירה הזאת: עלי באר - ענו לה. באר חפרוה שרים, פרוה נדיבי העם, במחקה במשׂענתם וממדבר מתנה. וממתנה נחליאל, ומנחליאל במוות. ומבמות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסגה, ונשקפה על פני הישימן."
18. מדרש רבה לשיר השירים: ר' יוסי אומר: שלשה פרנסין טובים עמדו לישראל ואלו הן: משה, ואהרן, ומרים. ובזכותן נתנו להם שלוש מתנות טובות: הבאר, המן, וענני כבוד. המן בזכות משה, הבאר בזכות מרים, בזכות אהרן ענני הכבוד. מתה מרים ופסקה הבאר והיו אומרים: לא מקום זרע ותאנה וחזרה בזכות משה ואהרן. מת אהרן נסתלקו ענני הכבוד, הדא הוא דכתיב (במדבר כ') ויראו כל העדה כי גוע אהרן, אל תקרי ויראו אלא ויראו, וחזרו שניהם בזכות משה. מת משה נסתלקו שלושתן ושוב לא חזרו
19. בבלי ערובין (נ"ד): "וממדבר מתנה - אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תורה ניתנה לו במתנה" "וכיון שניתנה לו במתנה - נחלו אל שנאמר וממתנה נחליאל"
1. מדרש רבה: "מכאן שנו חכמים בשלושה דברים ניתנה התורה: באש, במים, במדבר... ומדוע בשלושה דברים אלו, אלא מה אלו חנים לכל באי עולם כך דברי תורה חנים הם שנאמר "הוי כל צמא לכו למים" "שכל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה..."
2. במדבר א' א: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר"
3. מסכת אבות (פ"ד, משנה י"ג): רבי שמעון אומר, שלשה כתרין הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות
4. תוספתא ע"ז פ"ה: "מלמד שישבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל מצות שבתורה."
5. ירושלמי (נדרים סוף פרק ג): השבת שקולה כנגד כל המצוות.
6. בבלי זבחים (צא, ע"א): 'אטו שבת למוספין אהני, לתמידין לא אהני!'
7. בבלי נדרים (לב, ע"א): "גדולה מילה שהיא שקולה כנגד כל המצות שבתורה"
8. שו"ת ר' עקיבא איגר (יו"ד סי' מד) "מילה ותורה שייכים להדדי, וכמ"ש בעוללות אפרים שמילה חיצונית היא סיבה למילה פנימית מערלת הלב... להבין ולהשכיל בתורה ומצוות... וכיון דחיוב גמור על אבי האב ללמדו תורה ממילא שייכות הברית עליו, שזהו הגורם לבוא לשערי התורה."
9. בבלי נדרים (כה, ע"א): "שקולה מצות ציצית כנגד כל מצוות שבתורה"
10. במדבר ט"ו, לט - מ: "וראתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם... למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי"
11. ספרי שם:

- "וכיון שנחלו א-ל עולה לגדולה שנאמר ומנחליאל
 במות"
 "ואם מגיס ליבו הקב"ה משפילו שנאמר ומבמות
 הגיא"
 "ואם חוזר בו- הקב"ה מגביהו שנאמר כל גיא ינשא
 (ישעיה מ')"
 20. זהר פרשת אמור (קכ"ט):
 "פתחי לי פתח כחודו של מחט , ואני אפתח לך שערים
 עליונים"
 21. שמות י"ב:
 "ופסח הקב"ה על הפתח"
 22. איכה פ"ה כ"א:
 "השיבנו ה' אליך ונשובה , חדש ימנו כקדם"
 23. מסכת אבות (פ"ו, מ"ג):
 "וכל מי שעוסק בתורה הרי זה מתעלה, שנאמר
 וממתנה נחליאל"
 24. מסכת אבות (פ"ב, מ"ח):
 "אם למדת תורה הרבה על תחזיק טובה לעצמך כי לכך
 נוצרת".
 25. הרב קשתיאל:
 ואלינו מהדהדים דברי הפסוק: "וענוותך תרבני".
 ענוותנותו של הקב"ה, היורד אלינו וחפץ בנו ומאיר לנו
 מאורו, מרבה אותנו, מפרה אותנו, מחדשת ומעלה
 אותנו. וכמידתו נאחז אנחנו, ומתוך ענוה - כך נרבה.
 מתוך שנתמלא בענוה, בהקשבה ובנתינת מקום,
 בהערכה והערצה עמוקה לכל שסביבנו - כך נזכה
 ל"תרבני", לריבוי של ברכה שתעלה אותנו מעלה-
 מעלה, בעזרת ד'.
 26. ירמיה ל"ג, כ"ה:
 "כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים
 וארץ לא שמתיו"